

ဓမ္မအသိဖြင့် အကျိုးရှိရှိနေမည်

အမှတ်စဉ်(၃၆)

ဥပေါဒါန ပစ္စယာဘဝေါ

အတ္ထမဟာဗလ္လှိုတာ
အရှင်နန္ဒမာလာဘိဝံသ (Ph.D)

“ဥပါဒါနပစ္စယာ ဘဝေါ”

“ဥပါဒါနပစ္စယာ ဘဝေါ” - “ဥပါဒါန်ကြောင့် ဘဝဆိုတာ ပေါ်လာရတယ်”လို့ မြတ်စွာဘုရားက ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်တရားတော်မှာ ဟောကြားထားတာ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်သူတော်စင်တို့ ကြားဖူးနေကြလို့ ဒီခေါင်းစီးနဲ့ပဲ ဟောပါမယ်။

သတ္တဝါတိုင်း မိမိတို့ရရှိထားတဲ့ လက်ရှိဘဝကို ဗုဒ္ဓမြတ်စွာဟောကြားထားတော်မူတဲ့ ဒီဒေသနာတော်နဲ့ ဆက်စပ်ပြီးတော့ “ဥပါဒါနပစ္စယာ ဘဝေါ” ကိုမှတ်သားကြရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။

ဥပါဒါန်ဆိုတာ အစွဲအလမ်း၊ စွဲနေတယ်ဆိုတာ တော်တော်နဲ့ ဖြုတ်လို့ မရဘူးပေါ့၊ အဲဒီ စွဲလမ်းမှုကြောင့် ဘဝဆိုတာ ဖြစ်လာရတာ ၊ လူတိုင်းလူတိုင်း သူ့ဘဝ ကိုယ့်ဘဝ ဘဝကိုယ်စီ ရှိနေကြတယ်၊ အဲဒီ ဘဝတွေ ဘာကြောင့်ဖြစ်တာလဲ ဆိုတဲ့ ဘဝရဲ့အကြောင်းကို စူးစမ်း လေ့လာတဲ့အခါမှာ အဖြေအမျိုးမျိုး ထွက်ကြတယ်၊ ဘာသာအမျိုးမျိုးရှိသည့်အတွက်ကြောင့် အဖြေကလည်း အမျိုးမျိုးထွက်တယ်။

အကြောင်းတရားကို ရှာဖွေတဲ့အခါမှာ မှန်ကန်တဲ့အကြောင်းကို မရှာနိုင်ဘူးဆိုရင် အကြောင်းတွေအမျိုးမျိုး ဖြစ်နေမှာပဲ၊ မှန်ကန်တဲ့အကြောင်းကို ရှာနိုင်ပြီဆိုရင် ထိုအကြောင်းသည် အကြောင်းစစ် အကြောင်းမှန် ဖြစ်သည့်အတွက်ကြောင့် တစ်ခုပဲ ရှိရမယ်၊ ဘဝတစ်ခုရလာတာ ဘာကိုအခြေခံပြီး ရလာသလဲဆိုတာ နားလည်နေကြရမယ်၊ အဲဒီ လို နားလည်မှုဟာ ဘဝတစ်ခုကို မလိုချင်တော့ဘူးဆိုရင်လည်း ဘာလုပ်ရမယ်ဆိုတာကို သဘောပေါက်နိုင်တယ်၊

ဘဝတစ်ခု ဘယ်လိုရတယ်ဆိုတာကို သိရင် အဲဒီ ရ, ထားတဲ့ ဘဝတစ်ခုရဲ့ ချုပ်ငြိမ်းမှု ‘ဘဝနီရောဓ’ကို ဖြစ်ချင်ရင်လည်း ဘယ်လိုလုပ်ရမယ်ဆိုတာကို အထင်အရှား သိနိုင်တယ်ပေါ့။

အကြောင်းတရားကို ဖယ်ရှားလိုက်ခြင်းဖြင့် အကျိုးတရားတွေဟာ ရပ်ဆိုင်းသွားနိုင်တယ်။ ဥပမာ - သစ်ပင်ကြီးတစ်ပင် ရှင်သန်နေတယ်။ အိမ်ကို သစ်ရွက်တွေနဲ့ အရိပ်ထိုးနေတယ်။ ဒီသစ်ပင်ကြီးရဲ့ အရိပ်ကို မလိုချင်တော့ဘူးဆိုရင် ထိုသစ်ပင်ရဲ့ အကိုင်းကိုခုတ်လိုက်မယ်။ ဒါပေမယ့် ခုတ်လိုက်တဲ့အကိုင်းဟာ အချိန်အတော်လေး ရလာတဲ့အခါ ပြန်ပြီးပေါ်မလာဘူးလား။ ဒီလို ပြန်ပေါ်လာရတာ ဟာ ဆိုင်ရာအကြောင်းကို သတ်တာ မဟုတ်လို့ဘဲ၊ ခဏတဖြုတ်ဖြေရှင်းတဲ့ သဘောပဲ ဖြစ်တာမို့လို့ပေါ့။

ဒီတော့ ဒီသစ်ပင်ကြီး ဘာကြောင့်ရှင်သန်နေသလဲလို့ ကြည့်ရင် အဓိကက အမြစ်ပဲ။ ဒါကြောင့် သစ်ပင်ကို မလှဲနဲ့၊ ရေသောက်မြစ်ကိုပဲ ရှင်သန်မှု မရှိအောင် လုပ်ရမယ်။ ရှေးတုန်းကတော့ သစ်ပင်တစ်ပင်ကို မပေါက်စေချင်ဘူးဆိုရင် အဆိပ်ဆူးကို သစ်ပင်ထဲ ရိုက်သွင်းလိုက်ကြတယ်။ အဲဒီ အခါ အမြစ်က ရှင်သန်မှုမရှိတော့ဘူး။ အဲဒီ လို အမြစ်ကို ဖြတ်လိုက်ပြီဆိုရင် အပေါ်က အကိုင်းအခက်တွေ မခုတ်နဲ့ဦး၊ အမြစ်ပြတ်သွားတဲ့ အပင်တစ်ပင်ဟာ ရှင်သန်ပါဦးမလား။ မရှင်သန်နိုင်တော့ဘူးနော်။ သစ်ပင်ကြီး ရှင်သန်နေတာဟာ အမြစ်ကြောင့်လို့ သဘောပေါက်ထားတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ဟာ ဒီသစ်ပင်ကြီးကို မလိုချင်တော့ဘူးဆိုရင် အမြစ်ကို ဖြတ်ဖို့ လိုအပ်တာပေါ့။

အဲဒီ လိုပဲ ဘဝတစ်ခုဟာ ဘာကြောင့် ဖြစ်နေသလဲဆိုတာကို မြတ်စွာဘုရားက ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်မှာ အနီးဆုံး အကြောင်းတစ်ခုကို ရှာပြထားတယ်။ “ဥပါဒါနုပစ္စယာ ဘဝေါ” - ဥပါဒါန်ကြောင့် ဘဝဖြစ်တယ်” တဲ့။

ဥပါဒါန်ဟူသည် -

ဥပါဒါန်ဆိုတာ ဘာလဲ? - မြန်မာစကားမှာလည်း ဥပါဒါန်လို့ပဲ သုံးတယ်။ အဓိပ္ပါယ်က စိတ်စွဲလမ်းမှု၊ literal meaning လို့ခေါ်တဲ့ - ‘စကားလုံးက ဖော်ပြတဲ့အဓိပ္ပါယ်’ ဟာအင်မတန်မှ နက်ရှိုင်းတယ်။ သာမန်ပြောလိုက်တဲ့စကားက အဲဒီ လို နက်ရှိုင်းမှု ရှိချင်မှ ရှိမယ်။

‘ဥပါဒါန်’ ဆိုတဲ့ ပါဠိစကားကို မြန်မာတွေက ဥပါဒါန်လို့ပဲ ခေါ်လိုက်တယ်။ ဘာသာပြန်ရင် လည်း အစွဲအလမ်းလို့ ပြန်တယ်။ Literal meaning က ဘာလဲ? ‘ဥပ + အာဒါန’ လို့ ပုဒ်ခွဲတယ်။ ‘ဥပ’ ဆိုတာ ခိုင်ခိုင်မြဲမြဲ၊ ‘အာဒါန’ ဆိုတာ စွဲယူထားတာ၊ ခိုင်ခိုင်မြဲမြဲဆုပ်ကိုင်ထားတယ် လို့ဆိုလိုတယ်။

မြွေတစ်ကောင်က ဖားကိုဖမ်းရင် သာမန်ဖမ်းတာမဟုတ်ဘူး၊ ဖားဟာ ရုန်းထွက်လို့ မရနိုင်ဘူး၊ မိချောင်းတစ်ကောင်က သူ့ရဲ့အစာကို ပါးစပ်နဲ့ကိုက်ပြီးတော့ ဖမ်းတဲ့အခါမှာလည်း ထိုသတ္တဝါဟာ မိချောင်းရဲ့ပါးစပ်ကနေ ရုန်းထွက်ဖို့ဆိုတာ မလွယ်ဘူး၊ အဲဒီ လို မြဲမြံစွာ ဖမ်းကိုင်ထားတဲ့ သဘောကို ဥပါဒါန်လို့ ပြောတာ။ အဲဒီ ဖမ်းကိုင်ထားတဲ့သဘောဟာ ရုပ်ဝတ္ထုတွေမှာ အလွန်ထင်ရှားတယ်။ ရုန်ထွက်လို့ မရအောင် ရုပ်ဝတ္ထုကို လက်နဲ့အတင်းအကြပ် ဆုပ်ကိုင်ထားတာမျိုးပဲ။

အဲဒီ လိုပဲ စိတ်ထဲမှာ အာရုံတစ်ခုကို အတင်းအကြပ် ဆုပ်ကိုင်ထားတာမျိုးရှိတယ်။ အဲဒီ အဓိပ္ပါယ်ကို မြန်မာလူမျိုးတွေက စွဲလမ်းတယ်လို့ ပြောတာနော်၊ ‘စွဲလမ်းတယ်’ဆိုတာ ဥပါဒါန်ကို မြန်မာလိုပြန်ဆိုတဲ့စကားပဲ။ သို့သော် literal meaning က အခိုင်အမာ ဆုပ်ကိုင်ထားတယ်လို့ ဆိုတယ်။

ဥပါဒါန်တရားကိုယ် နှစ်မျိုး

ကောင်းပြီး- လူတွေရဲ့ သန္တာန်မှာဖြစ်တဲ့ တရားတွေမှာ ဘယ်ဟာကို ဥပါဒါန်လို့ ခေါ်တာလဲ၊ စိတ်အားလုံးကို ဥပါဒါန်လို့ ခေါ်သလား၊ ထိုစိတ်ပေါ်မှာမှီတဲ့ စေတသိတ်အားလုံးကို ဥပါဒါန်လို့ ခေါ်သလား? ဆိုတော့ မခေါ်ဘူး၊ ဥပါဒါန်လို့

ပြောတာနှစ်ခုတည်းပဲ ရှိတယ် - တဏှာနဲ့ ဒီဦး။

တဏှာ

တဏှာကို တစ်ခါတစ်ရံ ရာဂလို့လည်း သုံးတယ်၊ တစ်ခါတစ်ရံ လောဘလို့လည်း သုံးတယ်၊ တဏှာ၊ ရာဂ၊ လောဘ-သဘောတရား အတူတူပဲ၊ တစ်ခုတည်းသော သဘာဝတရားကို ရှုဒေါင့်အသီးသီးက ခေါ်ထားတာ။

တဏှာ ဆိုတဲ့သဘာဝတရားရဲ့ အဓိပ္ပါယ်က ပူလောင်စေတယ်လို့ အဓိပ္ပါယ်ရတယ်၊ ပူလောင်စေတယ်၊ ဆာလောင်စေတယ်၊ ရာဂ ဆိုတာကတော့ စိတ်ကို အရောင်ဆိုးပေးတယ်၊ စွဲလမ်းစေတယ်၊ လောဘ ဆိုတာကတော့ လိုချင်တယ်၊ တပ်မက်တယ်၊ ဒီလို အဓိပ္ပါယ်နဲ့ ခေါ်ထားတာ၊ သဘာဝအားဖြင့် အတူတူပဲ။

တဏှာအားလုံးကို ဥပါဒါန်လို့ ခေါ်သလားဆိုတော့ ပဋိစ္စသမုပါဒ်မှာပဲကြည့် - “တဏှာ ပစ္စယာ ဥပါဒါန်”လို့ - ရှေ့ကတဏှာဆိုတာလေး ပါသေးတယ်၊ ဘယ်အရာပဲဖြစ်ဖြစ် စတင်လာတဲ့ အချိန်မှာ ခိုင်မာမှု မရှိသေးဘူး၊ ထိုတဏှာက စွမ်းအင်သတ္တိတွေ ပြည့်လာတဲ့အခါကျတော့ ခိုင်မာသွားတယ်ပေါ့။

ရောဂါများလိုပဲ - စ၊ဖြစ်ခါစတုန်းက ဒုက္ခသိပ်မပေးသေးဘူး၊ စွဲသွားပြီဆိုရင် ပျောက်အောင် ကုဖို့ခက်တယ်ပေါ့၊ အဲဒီ လိုပဲ လူတွေရဲ့ သန္တာန်မှာ လိုချင်တယ်၊ တပ်မက်တယ်၊ တွယ်တာတယ် ဆိုတဲ့ တဏှာဟာ ဖြစ်စ၊ တုန်းကတော့ အင်အားမကောင်းသေးဘူး၊ အင်အားကောင်းသွားပြီ၊ အာရုံကို ဖမ်းဆွဲထားပြီ ဆိုရင်တော့ ဥပါဒါန်လို့ ခေါ်တယ်နော်၊ ဒါ တဏှာနဲ့ဥပါဒါန် ထူးခြားမှုပဲ။

ညီတော် နန္ဒမင်းသား ဥပမာ

ပိုပြီးတော့ ထင်ရှားအောင်ပြောရရင် ဘုန်းကြီးတို့ မြတ်စွာဘုရားရဲ့ ညီတော် နန္ဒမင်းသားချွတ်ခန်းကို ကြားဖူးကြလိမ့်မယ်၊ အဲဒီ နန္ဒမင်းသားဟာ လက်ထပ်မယ့်ဆဲဆဲ မိမိရဲ့နှမ အရင်းအချာ ရူပနန္ဒာဆိုတာရှိတယ်၊

(ဇနပဒကလျာဏီ လို့လည်း ခေါ်တယ်။) အဲဒီ ရူပနန္ဒာ အပေါ်မှာ အခိုင်အမာ
စွဲလမ်းနေတယ်။ စိတ်က ထိုအာရုံပေါ်မှာ မလွှတ်နိုင်အောင် ဖြစ်နေတယ်။
ဥပါဒါန်ဖြစ်နေတယ်။ အဲဒီ ဥပါဒါန်ကို တရားဟောပြီး ချွတ်လို့ မရဘူး။
မြတ်စွာဘုရားက ဒီဥပါဒါန်ကို အပျော့စားတဏှာကို သုံးပြီးတော့ ချွတ်တယ်။
မြန်မာစကားမှာ ‘ငါးကြင်းဆီနဲ့ ငါးကြင်း ကြော်တယ်’တဲ့။ ‘ဆူးစူးရင်
စူးနဲ့ပြန်ထွင်တယ်’တဲ့။ အဲဒီ အဓိပ္ပါယ်မျိုးကို ပြောတာ။

အဲဒီ နန္ဒမင်းသားက ရူပနန္ဒာအပေါ်မှာ ဖြစ်တဲ့တဏှာဟာ
ဆုပ်ကိုင်ထားတဲ့ ဥပါဒါန် ဖြစ်သွားပြီ။ အဲဒီ ဥပါဒါန်ကို ဖြုတ်ဖို့ ရူပနန္ဒာထက်
အဆပေါင်းများစွာ ချောမောတဲ့ နတ်သမီးတွေ ပြလိုက်တယ်။
နတ်သမီးမြင်လိုက်ရရင်ပဲ နတ်သမီးအပေါ်မှာ နှစ်သက်မက်မောတဲ့တဏှာ
ဖြစ်မသွားဘူးလား။ အဲဒီ တဏှာက ရူပနန္ဒာအပေါ်မှာ ဖြစ်တဲ့ ဥပါဒါန်ကို
ဆွဲနှုတ်ဖြုတ်ပစ်လိုက်တယ်။

ဘယ်လောက်တောင် ပြုတ်သွားသလဲဆိုရင် မြတ်စွာဘုရားကို
လျှောက်တယ်-“ရူပနန္ဒာရဲ့ အလှနဲ့ နတ်သမီးရဲ့အလှ နှစ်ခုယှဉ်ကြည့်မယ်ဆိုရင်
နှမတော်ရူပနန္ဒာရဲ့အလှဟာ လမ်းမှာ တွေ့ခဲ့တဲ့ မျောက်အိုမကြီးနဲ့ တူပါတယ်”-
လို့တောင်ဖြစ်သွားတယ်။ ကဲ-ဟုတ်ရဲ့လား။ ပြုတ်သွားတယ်ဆိုတာ
အင်မတန်ထင်ရှားတယ်။ ဥပါဒါန်တရားကို တဏှာနဲ့ ဖြုတ်ပေးလိုက်တာ။

ဒီတော့ အာရုံကို ခိုင်ခိုင်မြဲမြဲ ဆွဲကိုင်ထားတဲ့ တဏှာကို ဥပါဒါန်လို့
ခေါ်တယ်။ အဲဒီ လောက် မခိုင်မြဲသေးတဲ့ တဏှာကို တဏှာလို့ပဲ ခေါ်တယ်။
ဒါကြောင့်မို့ “တဏှာပစ္စယာ ဥပါဒါန်”တဲ့။ တဏှာအနုစားလေးကရင့်သွားရင်
ဥပါဒါန်ဖြစ်သွားတယ်လို့ ပြောတာ။

ဒိဋ္ဌိ

နောက်တစ်ခုက ဒိဋ္ဌိ၊ ဒိဋ္ဌိဆိုတာ အမြင်ကို ပြောတာ။ လူတွေမှာ

အမြင်ဆိုတာရှိတယ်။ ကိုယ့်အမြင် သူ့အမြင် ဆိုတာကို လွှတ်ခဲတယ်။ ဒီလူမြင်တာက တစ်မျိုး၊ ဟိုလူမြင်တာက တစ်မျိုး၊ သူမြင်တာနဲ့ ကိုယ်မြင်တာ မတူဘူးဆိုရင် မငြင်းကြပေဘူးလား၊ အေး-အဲဒီ ဒိဋ္ဌိဆိုတဲ့ အမြင်မှာလည်း လူ့ရဲ့စိတ်ထဲမှာ စွဲပြီးတော့ ခိုင်ခိုင်မာမာ ဆုပ်ကိုင်ထားတဲ့ သဘောလေးရှိတယ်။ အဲဒီ ဒိဋ္ဌိကိုလည်း ဥပါဒါနဲ့လို့ခေါ်တယ်။

“အာဓာနဂ္ဂါဟီ ဒုပ္ပဋ္ဌိနိဿဂ္ဂီ” တဲ့ - မြတ်စွာဘုရားက ဒီစကားလုံးလေးကို အသုံးပြုပြီး ဟောထားတယ်။ ‘အာဓာနဂ္ဂါဟီ’ - ‘မြဲမြဲဆုပ်ကိုင်ထားတယ်’၊ ‘ဒုပ္ပဋ္ဌိနိဿဂ္ဂီ’ - ‘လွှတ်ဖို့ ခဲယဉ်းတယ်’ တဲ့၊ လူတွေရဲ့ အမြင် အတွေးအခေါ် view ဆိုတာ သာမန်နဲ့ မပျောက်ဘူး၊ အဲဒီ လို သာမန်နဲ့ လက်မလွှတ်နိုင်အောင် စွဲသွားတဲ့အယူအဆဟာ မြန်မာနိုင်ငံမှာလည်း ရှိတာပဲ၊ မှားယွင်းတဲ့ အယူအဆတစ်ရပ် ပေါ်လာလို့ ဒီအယူအဆကို ဟုတ်တယ် မှန်တယ်လို့ စိတ်ထဲက သဘောကျသွားရင် ဘေးက လူတွေက မဟုတ်ဘူး၊ မှားနေတယ်လို့ ဘယ်လောက်ပြောပြော မရတော့ဘူး။

မြန်မာနိုင်ငံမှာလည်း အဓမ္မဝါဒဆိုတာ ပေါ်နေတာပဲ၊ စာပေနဲ့ မညီ၊ ဘုရားဟောထားတဲ့ တရားနဲ့ မညီဘူးဆိုရင် အဓမ္မလို့ခေါ်တာပေါ့၊ အဓမ္မဆိုတာ ဓမ္မရဲ့ ဆန့်ကျင်ဖက်ကို ခေါ်တာ။

တစ်ဦးက တရားအားထုတ်ရမယ်လို့ ကြိုးစားရမယ်လို့ ပြောတာကို တစ်ဦးက ဆန့်ကျင်ပြီးတော့ အားထုတ်စရာမလိုဘူးလို့ ပြောရင် - “အားထုတ်ရမယ်”ဆိုတာက ဘုရားစကား၊ ဒါနဲ့ ဆန့်ကျင်ပြီး “အားမထုတ်ရဘူး” ပြောရင် အဓမ္မဖြစ်သွားတယ်ခေါ်တာပေါ့၊ အဲဒီ သဘောကို ပြောတာ။

တစ်စုံတစ်ယောက်က အယူအဆတစ်ရပ်ကိုပြောလို့ အဲဒီ အယူအဆကို ကြိုက်သွားပြီဆိုရင် စွန့်ပယ်ဖို့ သာမန်နဲ့ချွတ်ဖို့ ခဲယဉ်းသွားပြီ၊ အတွေးအခေါ် အယူအဆတစ်ရပ် မှားယွင်းသွားပြီဆိုရင် အင်မတန်ကြောက်ဖို့ ကောင်းတယ်၊ သူတို့က ဘယ်လိုပြောလဲဆိုရင် “ဣဒမေဝ သစ္စံ မောဃ မညံ” တဲ့၊

ပြောလိုက်တဲ့စကားက “ဣဒမေဝ - ဟောဒီ ငါပြောလိုက်တဲ့ စကားသာလျှင်၊ သစ္စံ - အမှန်၊ အညံ - တခြားပုဂ္ဂိုလ်တွေပြောတဲ့ စကားတွေက၊ မောဃ - အလကားပဲ”တဲ့။ “ငါပြောတာမှ အမှန်၊ တခြားပုဂ္ဂိုလ်တွေပြောတာ အမှား”တဲ့။ အခိုင်အမာ စွဲလမ်းပြီဆိုရင် အဲဒီလို စွဲတာ။ “ဣဒမေဝ သစ္စံ မောဃ မညံ” - “ဒါသာ အမှန်၊ တခြားဟာတွေက အမှား”လို့ ယူဆသွားတယ်။

အမှား၊ အမှန်ဆိုတာ ဝေဖန်ပိုင်းခြားရမယ့် ကိစ္စပဲ။ မှန်တယ်ဆိုရင်လည်း ဘာကြောင့် မှန်တာလဲ၊ မှားတယ်ဆိုရင်လည်း ဘာကြောင့်မှားတာလဲ၊ အကြောင်းအကျိုး ရှိတယ်ပေါ့။

ဒိဋ္ဌိဆိုတဲ့ အယူအဆ အတွေးအခေါ် အမြင်တစ်ခုဟာ အင်မတန်မှ ပြင်းပြင်းထန်ထန် ဆုပ်ကိုင်ထားတတ်လို့၊ စွဲလမ်းတတ်လို့ ဒိဋ္ဌိကိုလည်း ဥပါဒါန်လို့ ခေါ်တာတဲ့။ ဒိဋ္ဌိဆိုတာ အမြင်ကို ပြောတာနော်၊ ကိုယ့်ရဲ့အထင်အမြင်ဟာ စွဲလမ်းတတ်ရင် ဥပါဒါန်ပဲ။

ဒါကြောင့် ပေါင်းလိုက်တော့ “ဥပါဒါနပစ္စယာ ဘဝေါ” ဆိုတာမှာ ဥပါဒါန်လို့ အခိုင်အမာ စွဲလမ်း ဆုပ်ကိုင်ထားတတ်တဲ့ အရာနှစ်ခုဟာ တဏှာနဲ့ ဒိဋ္ဌိပဲ။ တဏှာနဲ့ ဒိဋ္ဌိနှစ်ခုဟာ စွဲလမ်းတဲ့ အဆင့် ရောက်လာပြီဆိုရင် ယင်းတို့ကို အခြေခံပြီး ဘဝတစ်ခုဖြစ်ပေါ်လာနိုင်တယ်။

ဥပါဒါန်(၄)မျိုး

ဥပါဒါန်ဆိုတာ ဘယ်နှစ်မျိုးရှိလဲ ဆိုတော့ သဘာဝ တရားကိုယ်အားဖြင့်ဆိုရင် တဏှာနဲ့ ဒိဋ္ဌိဆိုပြီးတော့ နှစ်မျိုး၊ အမျိုးအစားအားဖြင့်ဆိုရင်တော့ ၄-မျိုး ရှိတယ်။ စွဲလမ်းတဲ့အရာကို ကြည့်ပြီး ၄-မျိုးခွဲတာ။

(၁) ကာမုပါဒါန်

‘ကာမ’ ဆိုတာ လိုချင်စရာ အာရုံတွေကို၊ ‘ဥပါဒါန်’ - စွဲလမ်းတာ၊

“ကာမေ ဥပါဒိယတီတိ ကာမုပါဒါနံ - လိုချင်စရာ အာရုံတွေကို စွဲလမ်းတဲ့ အစွဲအလမ်းကို ကာမုပါဒါနံ” လို့ခေါ်တယ်။ နှစ်သက်စရာအာရုံကို ကိုယ်တိုင် မြင်လို့ဖြစ်စေ၊ ကိုယ်တိုင် အရသာခံလို့ဖြစ်စေ၊ ကိုယ်တိုင် ထိတွေ့ရလို့ဖြစ်စေ (သို့မဟုတ်) တဆင့် မြင်၊ ကြား၊ နှမ်းရှူ၊ အရသာခံ၊ ထိတွေ့ခဲ့လို့ပဲ ဖြစ်စေပေါ့။ အဲဒီ အာရုံတွေပေါ် စိတ်ကလေးက စွဲလမ်းသွားတယ်။ အဲဒီ စွဲလမ်းသွားတာကိုပဲ ကာမုပါဒါနံလို့ ခေါ်တယ်။ ကာမ + ဥပါဒါနံ - နှစ်သက်စရာအာရုံနဲ့ ပတ်သက်ပြီး စွဲလမ်းနေမှုတဲ့။

တဏှာမကင်းသေးတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တိုင်းမှာ နှစ်သက်စရာအာရုံတွေပေါ်မှာ စွဲလမ်းမှုဆိုတာ ရှိတယ်။ ထိုစွဲလမ်းမှုကို အကြောင်းပြုပြီးတော့ ကံတရားများကို ပြုလုပ်လေ့ ရှိကြတယ်။ လောကမှာ သတ္တဝါတွေဟာ ဒီအတိုင်းပဲ။ အဲဒီ ကာမုပါဒါနံဆိုတာ တခြားကို ပြောတာမဟုတ်ဘူး။ တဏှာကိုပဲ ပြောတာ။ နှစ်သက်စရာအာရုံတွေကို နှစ်သက်တာ၊ လိုချင်တာ၊ စွဲလမ်းတာ၊ တပ်မက်တာ။

နောက် အမြင်နဲ့ပတ်သက်ပြီးတော့ သုံးမျိုး၊

(၂) ဒိဋ္ဌုပါဒါနံ - ဒိဋ္ဌိ - အယူအဆနဲ့ပတ်သက်ပြီး၊

ဥပါဒါနံ - စွဲလမ်းမှု။

(၃) သီလဗ္ဗတုပါဒါနံ - သီလဝတ - အလေ့အထအကျင့်နဲ့ပတ်သက်ပြီး၊

ဥပါဒါနံ - စွဲလမ်းမှု။

(၄) အတ္တဝါဒုပါဒါနံ - အတ္တဝါဒ - အတ္တရှိတယ်လို့ ပြောဆိုတဲ့ဝါဒနဲ့ ပတ်သက်ပြီး၊

ဥပါဒါနံ - စွဲလမ်းမှု။

ဒီသုံးမျိုးကတော့ ဒိဋ္ဌိနဲ့ပတ်သက်တာ၊ အမြင်နဲ့ပတ်သက်ပြီး စွဲလမ်းတာ သုံးမျိုး၊ တဏှာနဲ့ ပတ်သက်ပြီး တစ်မျိုး - ပေါင်း ဥပါဒါနံလေးမျိုးတဲ့။

